

SORULAR

(Not: Aşağıda yer alan sorular cevaplandırılırken verilen bilgilerden ticari sır niteliğinde olanların belirtilmesi önem arz etmektedir.)

1. Şirketiniz veya doğrudan/dolaylı iştirakleriniz tarafından geliştirilmiş ve hizmete sunulan herhangi bir şebekeler üstü uygulama var mı?

-

2. Şebekeler üstü hizmet sunumlarının Şirketiniz tarafından sunulan hizmet/hizmetler ile rekabet halinde olduğunu düşünüyor musunuz? Lütfen gerekçeleri ile birlikte açıklayınız.

-

3. Şirketiniz ile herhangi bir şebekeler üstü hizmet sağlayıcı arasında erişim, ara bağlantı, gelir ortaklığı vb. gibi alanlar kapsamında herhangi bir anlaşma var mı? Varsa ne yönde bir anlaşma olduğunu açıklayınız.

-

4. Bilindiği üzere, EHK'ye eklenen hükümler ile şebekeler üstü hizmet (ŞÜH), elektronik haberleşme hizmeti olarak tanımlanmış olup BTK'ya şebekeler üstü hizmet sunumuna ilişkin gerekli düzenlemeleri yapma yetkisi verilmiştir. Mevcut düzenlemeler dikkate alındığında şebekeler üstü hizmet (ŞÜH) sağlayıcıların yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasların neler olması gerektiği hakkındaki görüş ve değerlendirmeleriniz nelerdir?

Şebekeler üstü hizmet (ŞÜH) sağlayıcıların yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esaslar hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:

- Yerli menşeli şebekeler üstü hizmet sağlayıcılarının (Yerli ŞÜH sağlayıcıları), yurt dışı menşeli şebekeler üstü hizmet sağlayıcıları (Yabancı ŞÜH sağlayıcıları) ile eşit şartlar/koşullar altında yarışabilmesine olanak tanınmalıdır.
- Girişimciliği teşvik etmesi ve yabancı ŞÜH sağlayıcılarına göre daha küçük hacimli olan yerli ŞÜH sağlayıcıları destekleyici bir bakış içermeli ve yerli ŞÜH sağlayıcılarının dezavantajlı durumu ortadan kaldırılmalıdır. Örnek olarak, yerli ŞÜH sağlayıcıları tüm vergilerden ve 5651 sayılı Kanun'da yer alan yükümlülüklerden muaf tutulmalıdır
- Yerli işletmecileri koruyan ve belirlenecek eşikler ile daha büyük olan ŞÜH sağlayıcıları ile küçük ölçekli ŞÜH sağlayıcılarının ayrıştırıldığı bir yetkilendirme rejimi belirlenmelidir.
- Haberleşme hizmeti veren ŞÜH sağlayıcıları yetkilendirilmesi iki farklı yöntem ile ele alınabilir.

– Yerli/Yabancı ŞÜH farklı alanlar tanınması

Bahsi geçen yöntemde Türkiye'deki yerel oyuncuların, etkin piyasa gücüne sahip uluslararası rakiplerine karşı adil pazar dinamiklerine sahip olmaları için, farklı düzeylerde, yerli ŞÜH sağlayıcıları "zero-rated" fiyatlandırma yöntemleri ile desteklenebilir. Uluslararası ŞÜH sağlayıcılarına karşı ise daha kısıtlayıcı düzenlemelere yer veren bir metot izlenebilir.

– **Yerli/Yabancı ŞÜH arasındaki olumsuz rekabetin kaldırılması**

Bahsi geçen yetkilendirme süreci sadece yerli ŞÜH sağlayıcıları için geçerli olmamalıdır. Yerli ŞÜH sağlayıcıları başta mali yükümlülükler olmak üzere, rekabet dezavantajı yaratan yükümlülüklerden belli bir süre muaf tutulmalıdır. Bunun için gerekli hukuki altyapının oluşturulmasının sektöre ve ülke ekonomisine sağlayacağı potansiyel faydalar göz önüne alınmalıdır.

- Yetkilendirme yönteminde, ITU'nun da önerileri dikkate alınmalıdır. Yabancı ŞÜH sağlayıcıları ile Telekom işletmecilerinin dengelenebilmesi için birbirleri aralarında işbirlikleri geliştiren iş modelleri teşvik edilmelidir. Yine bu çerçevede, yabancı kaynaklı haberleşme hizmeti veren ŞÜH sağlayıcıları ile aynı hizmeti veren Telekom işletmecilerinin uyması gereken yükümlülükler eşit olmalıdır (hizmet kalitesi, vb.). Böylelikle daha adil bir pazar oluşturulmasına yardımcı olunabilir.
- ŞÜH sağlayıcılarının yetkilendirmesi, sadece internet üzerinden verilen haberleşme hizmeti için tanımlanmalıdır.
- Yerli ŞÜH sağlayıcıları yaygınlaşana kadar, kurum masraflarına katkı payı, evrensel hizmet fonu, vb. ücretlerden belli bir süre ile ya da tamamen muaf tutulmalıdır. Ayrıca, yabancı ŞÜH sağlayıcıları ile rekabetin dengelenebilmesi için diğer vergiler de asgariye indirilmelidir (katma değer ve dijital hizmet vergileri gibi). Bu düzenlemeler, BTK önderliğinde, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile koordinasyon halinde yürütülmelidir.
- Yasal dinleme için BTK'nın işletmecilere uygulattığı mevcut yapıya göre daha düşük maliyetli ve esnek bir model kullanılmalıdır.
- Yapılacak düzenlemeler öngörülebilir olmalı ve bir güven ortamı oluşturmalıdır. Bu sayede, yabancı yatırımların önü açılarak yabancı ŞÜH sağlayıcılar ülkemizde ofis açması da teşvik edilmiş olacaktır.

5. Şebekeler üstü hizmet (ŞÜH) sağlayıcılara yönelik getirilebilecek yükümlülüklerin hangi alanlarda olması gerektiğini düşünüyorsunuz? Tüketici hakları, rekabetin tesisi ve korunması,

şebeke ve bilgi güvenliği, veri koruma, birlikte çalışabilirlik, vergilendirme vb. gibi alanlar kapsamında detaylandırarak açıklayınız.

“Yerli OTT (şebekeler üstü) hizmetlerinin geliştirilmesi ve küresel OTT’lerle rekabet edebilmesi amacıyla yerli OTT hizmet/içerik sağlayıcıları teşvik edilecektir.” Bu cümle, Yüksek Planlama Kurulu’nun 11 Aralık 2017 tarihli ve 2017/44 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 21 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete’nin Mükerrer sayısında yayımlanmış olan Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı (2017-2020)’nda yer almaktadır.

Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planı 10. Eylem maddesinde, OTT (Over-the-Top) Hizmetlerine İlişkin Tedbirlerin Alınması başlığı yer almaktadır. Bu eylem maddesinin amacı, ***“OTT hizmetlerine ilişkin dünyadaki gelişmelere paralel olarak ülkemizdeki işletmecilerle OTT’ler arasındaki farklılaşan yükümlülüklerin ortadan kaldırılmasıdır. Ayrıca, yerli OTT hizmetlerinin ülkemizde gelişiminin desteklenmesi amacıyla yönelik çalışmaların yürütülmesidir.”*** olarak belirlenmiştir.

Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ve ilgili işletmeciler sorumlu olarak tutulmaktadır. Ve sorumlu tutulan Kurumlar/Kuruluşlar aşağıdaki eylem adımları ile görevlendirilmişlerdir:

- İlgili tüm Kamu Kuruluşları ile işletmeciler arasında bilgi alışverişi yapabilmek amacıyla bir çalışma grubu oluşturulacaktır.
- OTT'lere yönelik uluslararası kuruluşların bünyesinde yürütülen çalışmalar takip edilecek ve ortak düzenleyici yaklaşımların geliştirilebilmesi sağlanarak uluslararası çalışmalara katkı sağlanacaktır.
- OTT hizmetleriyle ilgili olarak, bu hizmetlerin/uygulamaların ilgili pazarlara etkileri dikkate alınarak, uluslararası çalışmalar doğrultusunda mevcut elektronik haberleşme hizmetlerine yönelik düzenlemeler gözden geçirilecektir.
- Elektronik haberleşme hizmeti kapsamında değerlendirilebilecek OTT hizmetleri/uygulamaları için veri gizliliği, bilgi gizliliği, aramaların güvenliği gibi düzenleyici işlemler ile ÖİV, KDV gibi mali yükümlülüklerle ilişkin hususlar açıklığa kavuşturulacaktır.
- Yerli OTT’ler tarafından sunulan hizmetler üzerindeki düzenlemelerden doğan yükümlülüklerin hafifletilmesi ve vergi/mali yükümlülüklerin kademeli olarak kaldırılması sağlanacaktır. Ülkemiz işletmecilerinin küresel OTT uygulamalarıyla rekabet edebilmesi için, işletmecilerin OTT uygulamalarına yönelik olarak geliştirebilecekleri iş modellerinin serbestçe uygulanması sağlanacaktır.

- Yabancı OTT içerik/hizmet sağlayıcılarının, ülkemizde yerli OTT uygulaması geliştirmesi ve OTT içeriklerinin yurtiçinde barındırılması amacıyla altyapı yatırımı yapması halinde, yabancı OTT uygulamalarından vergi alınmaması için düzenlemeler yapılacaktır.
- Ülkemizde OTT hizmeti sunan tüm işletmecilerin; eşit ve etkin rekabet altyapısının oluşturulması açısından ülkemiz mali mevzuatı kapsamındaki yükümlülükler uyması sağlanacaktır.

Yukarıda yer alan görüşler, çok emek harcanan çalışmalar ve aylarca süren toplantılar sonucunda sektörün ortak görüşü haline gelmiş ve Yüksek Planlama Kurulu kararı ile kabul edilmiştir. Ulusal Genişbant Stratejisi ve Eylem Planının yayımlanmasından bugüne başta ülkemizin yönetim sistemi olmak üzere birçok yeni gelişmeler yaşanmıştır. Fakat bu eylem maddelerinin önemi ve gerçekleştirilmesi hâlâ hayatidir.

6. Şebekeler üstü hizmete (ŞÜH) ilişkin BTK tarafından yapılabilecek düzenlemelere yönelik faydalı olabileceğini düşündüğünüz başka bilgiler/bildiğiniz diğer ülke uygulamaları varsa lütfen belirtiniz ve/veya ilgili linki paylaşınız.

- ŞÜH'lerin yaygınlaşması ile birlikte Telekomünikasyon İşletmecilerinin abone artışı olmadan yılda yaklaşık %30 civarında trafik büyümesi ile karşı karşıya kalacağı görülmekte ve bu durumun da işletmeciler için yeni yatırım maliyetlerine katlanması anlamına gelmektedir. Bu nedenle yapılacak düzenlemeler, büyük oranda trafik artışına neden olan dijital hizmet sağlayıcıların da maliyete katılacakları bir model içermelidir.
- ŞÜH sağlayıcıları için veri merkezlerinin fiber altyapısı ve internet değişim noktaları varlığı çok önemlidir. Bu nedenle hem veri merkezleri hem de internet değişim noktaları düşünülerek düzenlemeler yapılmalıdır¹².
- Whatsapp, Zoom, Skype vb. işletmeciler toptan ses pazarında ciddi kayıplara neden olduğu, rekabet edilemeyecek bir iş planıyla büyüdükleri unutulmamalıdır.
- Bazı uydu işletmecilerin (SpaceX, SES, Amazon, vb.), ŞÜH sağlayıcıları ile anlaşmaları olduğu ve birkaç yıl içinde vermeyi planladıkları hizmetlerle yerel işletmecilere ihtiyaç duymayabileceklerine dikkat edilmelidir.

7. Varsa diğer açıklamalarınız:

Çeşitli Kaynaklar:

- BEREC (2016). Report on OTT Services
- European Parliament (2015). OTTs Market dynamics and policy challenges

¹ <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/03/24-004.pdf>

² <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/05/24-006.pdf>

- ITU (2019). Recommendation ITU-T D.262 - Collaborative framework for OTTs
- TRAI (2015). Regulatory Framework for Over-the-top (OTT) services

Şirket unvanı: Telkoder | Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği

İrtibat kişisi: Rıdvan Uğurlu (Telkoder Genel Sekreteri)